

Jordmødre gruer seg til sommeren

I mange yrker er det slik at de som skal jobbe i sommermånedene ser frem til noen stille uker hvor de kan gjøre unna forefallende arbeid og kanskje ta kortere dager. Slik har ikke jordmødrene det. En undersøkelse Tidsskrift for jordmødre har gjort blant Dnjs medlemmer ved de store sykehusene, viser at åtte av ti jordmødre gruer seg til sommeren og over en tredjedel mener at dette påvirker dem negativt.

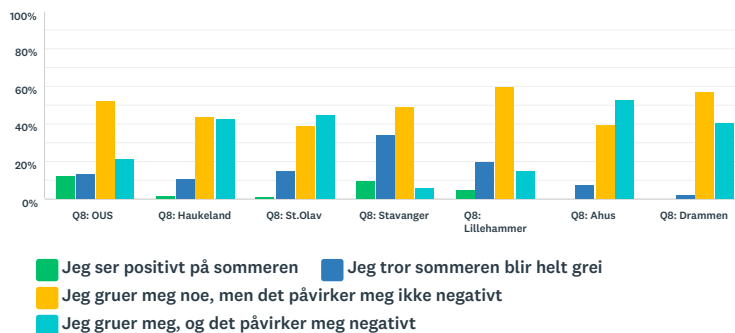
Tekst: Eddy Grønset

Undersøkelsen var sendt ut til Dnjs medlemmer ved noen av de største fødeavdelingene i landet i månedsskiftet mai/juni. Svarprosenten ble 63 prosent, og resultatet er godt representativt for de ansatte ved avdelingene. En tilsvarende undersøkelse ble gjennomført ved Ullevål/Rikshospitalet, Haukeland og St. Olav i 2016. Også den gangen viste undersøkelsen at jordmødrene grudde seg til sommeren, men den store forskjellen på undersøkelsen den gangen og nå, er at langt flere jordmødre sier at de vurderer å slutte i jobben på grunn av den høye arbeidsbelastningen.

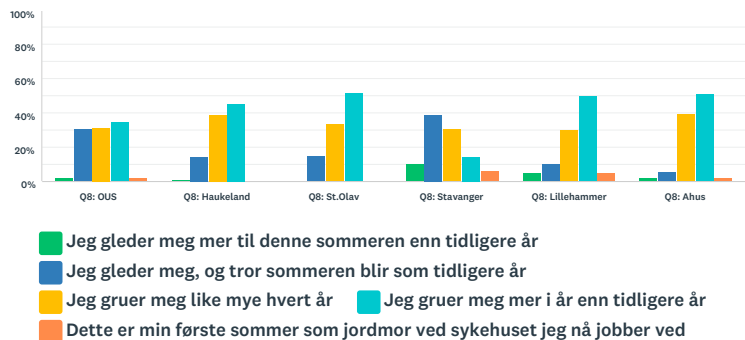
Oppsummert viser resultatene at

- Et betydelig flertall av jordmødrene gruer seg til å jobbe i sommer, og hele 33 prosent mener at dette påvirker dem negativt

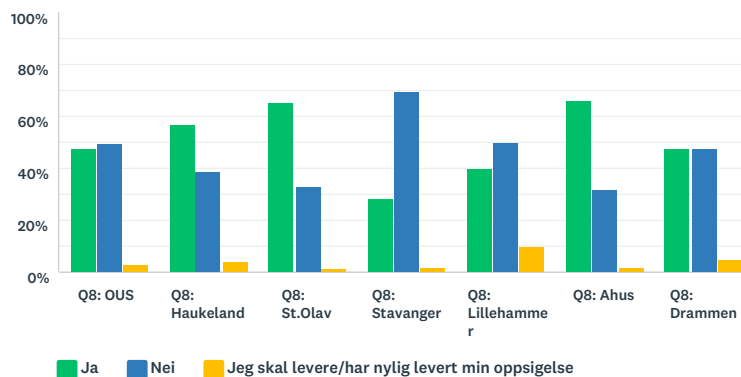
Hvordan ser du på å skulle arbeide som jordmor i sommer?

Utviklingen de siste årene tatt i betraktning, ser du annerledes på denne sommeren enn du har gjort tidligere år?

Har du i nyere tid vurdert å slutte i jobben som jordmor ved sykehuset der du jobber

- 42 prosent gruer seg mer i år enn hva de har gjort tidligere år
- 52 prosent svarer at de vurderer å slutte i jobben som jordmor ved sykehuset de jobber, 3 prosent har allerede levert sin oppsigelse
- Av de som har svart at de vurderer å slutte er det nesten 80 prosent som svarer at det er på grunn av at det ikke er samsvar mellom arbeidsoppgaver og ressurser

Forskjeller mellom sykehusene

Undersøkelsen omfatter Dnjs medlemmer ved sykehusene i OUS, Haukeland, St. Olav, Stavanger, Lillehammer og

Ahus. Ved St. Olav, Lillehammer og Ahus er det halvparten av jordmødrene som gruer seg mer til denne sommeren enn hva de har gjort tidligere år. Et tankekors må det også være for ledelsen ved sykehusene at halvparten av jordmødrene sier at de den siste tiden har vurdert å slutte i jobben ved sykehuset de jobber. Det er kun i Stavanger og på Lillehammer at et klart flertall sier at de ikke har vurdert å slutte i jobben.

Forventer at dette blir tatt på alvor

– Dette er høye tall, sier leder av Den norske jordmorforening Kari Aarø. Hun forventer at helseministeren nå vil lytte til det Dnj sier om at bemanningen på, spesielt

Helseministeren

– Jeg er klar over at tempoet og arbeidsbelastningen er høy ved enkelte fødeinstitusjoner. Det er bekymringsfullt hvis arbeidsbelastningen oppleves som så høy at jordmødre vurderer å slutte, sier helseminister Bent Høie i en kommentar til undersøkelsen Tidsskrift for jordmødre har gjennomført.

– Hvor alvorlig synes du det er at så mange jordmødre vurderer å slutte i sin jobb ved de store sykehusene når man allerede vet at disse har et rekrutteringsproblem?

– Jordmødrene gjør en veldig viktig innsats som er avgjørende for den gode fødselsomsorgen vi har i Norge. Det har blitt tryggere å føde i Norge, og de fødende har blitt mer fornøyde. Jeg er klar over at tempoet og arbeidsbelastningen er høy ved enkelte fødeinstitusjoner. Det er bekymringsfullt hvis arbeidsbelastningen oppleves som så høy at jordmødre vurderer å slutte. Det er viktig at helseforetakene bemanner fødeinstitusjonene slik at det er samsvar mellom arbeidsbelastning og bemanning, og sikrer at tilbudet til de fødende tilfredsstiller de nasjonale kvalitetskravene.

– Sommeren er den perioden i året hvor det er flest fødsler. Likevel er ikke fødeavdelingene bemannet som om de var akuttavdelinger, og mange avdelinger har høy vikarbruk og mange ubesatte vakter i tur-nusen. Bør fødeavdelinger snarest defineres som akuttavdelinger med den bemanning dette krever?

– Jeg kjenner ikke til at det eksisterer noen nasjonal definisjon av akuttavdeling med tilhørende bemanningsnorm. Avdelinger som tar imot og behandler akuttpasienter er forskjellige med hensyn til arbeidsbelastning og bemanningsbehov. Det avgjørende er, som nevnt ovenfor, at helseforetakene sikrer at det er samsvar mellom arbeidsbelastning og bemanning og at de har tiltak for å sikre et godt arbeidsmiljø.

Vi vet at det å tilby faste stillinger, gode fagmiljøer og muligheter for etter- og videreutdanning bidrar til å gjøre disse arbeidsplassene attraktive. Jeg har derfor stilt krav om at helseforetakene skal jobbe for en heltidskultur og redusere bruken av deltid og vikarer.

– Har utviklingen med å få flere og flere store fødeenheter på bekostning av de små, gått i feil retning?

– Norge er et langstrakt land, og regjeringen har i Nasjonal helse- og sykehusplan slått fast at det fortsatt skal være en desentralisert sykehusstruktur i landet vårt. Mindre fødeavdelinger og fødestuer skal fordeles slik at vi sikrer nærhet til fødetilbudene, også utenom de store kvinneklinikkene. I Nasjonal helse- og sykehusplan fikk vi avklart sykehusstruktur og akuttfunksjoner ved de fleste sykehusene. Disse beslutningene ligger fast. Vi har ingen planer om nedleggelse av fødetilbud ved disse sykehusene. Det bidrar til forutsigbarhet og trygghet for befolkningen.

– Er det andre ting du tenker på når du ser disse tallene?

– Hver sommer kommer det oppslag om dårlig bemanning som skaper unødvendig frykt i befolkningen og blant fødende. Mitt inntrykk generelt er at helseforetakene har jobbet systematisk med å planlegge fødetilbudet for sommeren, ved å sikre bemanning og vikarer. Det viktigste tiltaket er å lage gode bemanningsplaner. Alle helseforetakene lager bemanningsplaner for sommeren for å kunne håndtere aktiviteten og oppfylle kravene i de faglige retningslinjene, sier Bent Høie.

de store fødeavdelingene, er for lav, og at det ikke er samsvar mellom oppgavene jordmødrene skal gjøre og de ressursene vi har tilgjengelig.

– Det at så mange sier at de tenker å slutte og at det er fordi det ikke er samsvar mellom den tiden de har til rådighet på jobb og de oppgavene de må utføre, er alarmerende. Undersøkelsen bekrefter det jeg hører fra medlemmene når jeg er ute og møter dem. Det er grunn til å øke bemanningen. Vi må få en arbeidshverdag som gjør at vi ønsker å jobbe på fødeavdelingen. Det er viktig at helsemyndighetene gjør tiltak for å bedre på dette. Vi vil få et stort problem om få år hvis jordmødrene gjør alvor av

det de sier i denne undersøkelsen.

Kari Aarø vil oppfordre helseminister Bent Høie til å svare på de tallene som Tidsskrift for jordmødre presenterer i denne undersøkelsen.

– Jeg lurer på om han tar på alvor at så mange vurderer å slutte i jobben sin når man allerede vet at det er et rekrutteringsproblem. Tar han på alvor at jordmødre føler det ikke er samsvar mellom ressurser og arbeidsoppgaver. Dette er primært en utfordring på de store sykehusene. Undersøkelsen viser det vi hele tiden har hevdet. Folk er slitne, det er mangel på ressurser, sier Kari Aarø.

Har sendt bekymringsmelding

De tillitsvalgte for jordmødrene ved Drammen sykehus har gått sammen og sendt bekymringsmelding til Fylkesmannen om situasjonen de står foran i sommer. 70 vakter sto ubesatte da turnusen ble presentert.

– Vi går inn i en sommer med over 70 ledige vakter. Som tillitsvalgte har vi ikke godkjent turnusen på grunn av dette. Konsekvensen vil mest sannsynlig bli at det må stenges fødestuer og fødende sendes til andre sykehus, sier Marte Berger-Nortvedt foretakstillitsvalgt for Dnj i Drammen og nestleder i Dnj sentralt.

Hun synes det er et paradoks at Drammen som sentralsykehus er ment å ta imot risikofødsler fra omkringliggende sykehus. Nå er det de som står i en situasjon hvor de må sende fødende fra seg.

– De kompliserte fødslene kan vi ikke sende videre. Det er de normalfødende dette vil gå ut over. De har også krav på å ha et lokalsykehus. Dette er ikke å legge til rette for et godt lokalt fødetilbud, sier hun.

Får ikke vikarer

Tidligere har sykehuset i Drammen hentet inn danske og svenske vikarer i sommermånedene, men nå er det ikke flere å få.

– Vi ansatte har blitt forelagt en sommeravtale som en kompensasjon for å ta ekstravakter, men avtalen ledelsen har kommet med gjør det ikke aktuelt for de fleste å droppe fridager sammen med resten av familien for å avhjelpe situasjonen. Det er allerede slik at mange av jordmødrene har deler av ferien utenfor barnas skoleferie. Fridagene man da har i turnus blir derfor ekstra verdifulle, sier Berger-Nortvedt og presiserer at de fast ansatte gjør en kjempejobb gjennom året med å ta ekstravakter og ikke minst takle en arbeidshverdag med underbemanning. Da blir det en grense for hvor mye ekstra man kan jobbe om sommeren.

Bekymret for arbeidsbelastningen

– Vi er først og fremst bekymret for arbeidsbelastningen på de ansatte og hva dette vil gjøre i forhold til de fødende. Vi er tydelig på at det vil være trygt å føde på Drammen i sommer, men vi er bekymret for hva denne overbelastningen fører til på sikt, sier hun.

Undersøkelsen som Tidsskrift for jordmødre presenterte på de foregående sidene, viser at 40 prosent av jordmødrene i Drammen gruer seg til sommeren så sterkt at det påvirker dem negativt. 57 prosent gruer seg mer til denne sommeren enn foregående somrer. Nesten halvparten av jordmødrene sier at de vurderer å slutte i jobben og nesten 90 prosent av disse sier det er på grunn av manglende samsvar mellom arbeidsoppgaver og ressurser.

– Dette er sterke tall. Jeg mener vi har en god sak når vi nå har reist vår bekymring til Fylkesmannen. Vi er spente på om dette nå blir tatt alvorlig nok til at det blir satt i verk strakstiltak for å bedre på situasjonen, sier Marte Berger-Nortvedt.

Marte Berger-Nortvedt forteller at de har sendt inn bekymringsmelding til Fylkesmannen

da det ble klart at sommerturnusen ved Drammen inkluderer 70 ubesatte vakter.